

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตร
 ร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
 MEMBERS' SATISFACTION TOWARDS COMMUNITY ENTERPRISE
 OPERATIONS OF AGRICULTURAL DEMONSTRATION CENTER STORE
 SUBDISTRICT THASAO, SAIYOK DISTRICT, KANCHANABURI PROVINCE

ไพรุ้ง บุญเลิศ* สุพัตรา ศรีสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 236 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test) และ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยเท่ากับ 49.75 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 10.27 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 53 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 14,598.31 บาท มีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 8,356.57 บาท พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 12.01 ไร่ จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน แหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชน โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) ด้านแผนการดำเนินธุรกิจ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) ด้านทุนและการเงิน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.47) ด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.60)

* หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, วิสาหกิจชุมชน, ศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมเฉลี่ย แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับสมาชิกที่มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมเฉลี่ย ไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The Objective of this research 1) to study person factor , economic . 2) to Study members' Satisfaction towards Community Enterprise Operations of Agricultural Demonstration Center Store Subdistrict Thasao, Saiyok District, Kanchanaburi Province. 3) to compare members' Satisfaction towards Community Enterprise Operations of Agricultural Demonstration Center Store Subdistrict Thasao, Saiyok District, Kanchanaburi Province by personal economic factor The sample consisted of 236 members of Community Enterprise Operations of Agricultural Demonstration Center Store Subdistrict Thasao, Saiyok District, Kanchanaburi Province. The data were collected by interviewing. Statistical analyses were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation,t-test,one-way ANOVA(F-test) and Least Significant Difference (LSD)

The results of the research revealed that most members was female. The average of age was 49.75 years. The level of education was primary school. The most members was Merried. The average time of co-operation membership was 10.27 years. The average number of family member was 4 persons. Their main occupation was agriculturist 53%. The average income was 14,598.31 baht per month. The average expenditure was 8,356.57 baht per month. The average agricultural area was 12.01 rais. The average labor was 3 persons. Self funding source. The members had satisfaction towards Community Enterprise Operations of Agricultural Demonstration Center Store Thasao Subdistrict Saiyok, District, Kanchanaburi Province on the average at

moderate level (mean 3.48). The business plan at moderate level (mean 3.39) capital and financial at moderate level (mean 3.47) stability and allocated benefits at moderate level (average 3.60). The results of hypothesis testing indicated that members with different sex status had significant difference at 0.05 level of significance. The members with different economic did not have significant difference in satisfaction at 0.05 level of significance.

Keywords : Satisfaction, Community Enterprise, Agricultural Demonstration Center Store Subdistrict Thasao, Saiyok District, Kanchanaburi Province

1. บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลได้สร้างนโยบายเพื่อให้เกิดทิศทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ โดยเน้นด้านการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ให้กับสถานประกอบการต่างๆตลอดจนผู้ที่ทำงาน ก่อให้เกิดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ผสมผสานกันระหว่างแนวคิดดั้งเดิมกับระบบบริหารจัดการแนวทางใหม่ เกิดเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะแนวคิดด้านธุรกิจชุมชน แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนและแนวคิดวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หากเศรษฐกิจชุมชนแข็งแกร่ง เราสามารถแข่งขันกับตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณในการสร้างโครงการต่างๆให้กับชุมชนเป็นจำนวนมาก (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) รัฐบาลจึงมีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง วิสาหกิจชุมชนขึ้น โดยมีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 เพื่อให้แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนและแนวคิดวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนช่วยเหลือเกษตรกรและคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของคนในชุมชน เป็นการสร้างรายได้แบบหนึ่งที่มีขนาดเล็กเป็นการประกอบการโดยชุมชนที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งด้านการผลิต การค้า การเงิน และต้องการใช้ปัจจัยการผลิตนี้ให้เกิดผลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมโดยผ่านกระบวนการของชุมชน และมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจการ เพื่อการพึ่งตนเองและพึ่งพากันและกันของชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548)

วิสาหกิจชุมชนศูนย์สวัสดิการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เกิดขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาของกลุ่มแกนนำผู้นำชุมชนในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มแกนนำผู้นำชุมชนจึงเห็นว่าถ้าเรารวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มกันขึ้นมา โดยวิเคราะห์จากปัญหาและระดมความคิดเห็นจากชุมชน ก็จะสามารถช่วยเหลือ

ประชาชนตำบลท่าเสาได้การจัดตั้ง ศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ได้จัดตั้งกลุ่มครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2544 เป็นศูนย์รวมธุรกิจ รวมซื้อ - รวมขาย ผลผลิตต่างๆในชุมชน รวมทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคครัวเรือนทั่วไป ลักษณะการดำเนินงานของร้านค้าชุมชน มีระบบจัดการบริหารร้านค้าที่ทันสมัย รูปแบบเดียวกับร้านสะดวกซื้อ แต่มีความแตกต่างในลักษณะของสินค้าที่นำมา

จำหน่ายในร้าน ต้องเป็นการรวบรวมสินค้าของสมาชิกก่อนเป็นอันดับแรก ที่เหลือจึงจะเป็นรายการสินค้าอุปโภค บริโภคทั่วไปที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก การจำหน่ายสินค้าราคาค่อนข้างถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป แต่ทั้งนี้พนักงานขายในร้านจะต้องมาจาก ลูก/หลานของสมาชิกเท่านั้น เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้คนในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ในช่วงที่สมาชิกในชุมชน ขาดรายได้จากการประกอบอาชีพและผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งระบบร้านค้าสามารถดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิก โดยมีการจัดสวัสดิการในต่างๆให้กับสมาชิก อย่างต่อเนื่องเป็นที่พึงของทุกคนในชุมชน (วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา,2558)

ในปัจจุบันนี้มีการแข่งขันในเชิงธุรกิจและบริการ ซึ่งหากธุรกิจหรือกิจการมีการดำเนินงานที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิก จะทำให้การดำเนินงานของกลุ่มองค์กรประสบความสำเร็จได้ ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา มีการดำเนินงานในหลายด้าน ได้แก่ ด้านแผนการดำเนินธุรกิจ ด้านทุนและการเงิน ด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์และได้ดำเนินงานมากกว่า 10 ปีแล้วยังไม่มีการศึกษาถึงความพึงพอใจ ของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมและมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งใจศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางและแผนงานให้คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนปรับปรุงแก้ไขการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ทำให้วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา มีการดำเนินงานที่เกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและส่งผลให้การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา มีการปรับปรุงพัฒนาตรงตามความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริงและเป็นแนวทางให้ศูนย์ที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

2.2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

2.3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

2.4) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

2.5) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

2.6) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 573 คน (วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา, 2558) ทำการสุ่มทำการสุ่มตัวอย่าง จากสมาชิกที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรีใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 236 คน (สุรินทร์ นียมางกูร, 2556)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ทดสอบเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสม ความชัดเจนของคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่

ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ราย นำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาชส์ แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้ ได้แก่ ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test, One - way (F-test) และค่า Least Significant Difference (LSD)

5. ผลการวิจัย

สมาชิกเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.3 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 49.75 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 50.4 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 71.2 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 10.27 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน

ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 53 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 14,598.31 บาท มีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 8,356.57 บาท มีพื้นที่ทำการเกษตร เฉลี่ย 12.01 ไร่ มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่เป็นของตนเอง ร้อยละ 74.2 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนฯ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนฯ ด้านแผนการดำเนินธุรกิจ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) ด้านทุนและการเงิน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.47) ด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.60)

จากการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกับกับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรีพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ มีความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกับกับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า อาชีพ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อ

เดือน พื้นที่ทำการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน และแหล่งเงินทุน มีความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.3 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 49.75 ปี ซึ่งสมาชิกเป็นเพศหญิงเนื่องจากก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 สมาชิกมีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้วส่วนใหญ่จะเป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตสินค้าจากผลผลิตทางการเกษตรพอมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ทำให้กลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันตามคำแนะนำของผู้นำชุมชนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนฯ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 50.4 เป็นเพราะสมาชิกจะเรียนตามภาคบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ และต้องออกมาช่วยครอบครัวหารายได้ ซึ่งสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 71.2 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน ร้อยละ 50.4 เป็นเพราะ ปัจจุบันเป็นครอบครัวเดี่ยวจึงมีจำนวนสมาชิกไม่มาก มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 – 12 ร้อยละ 36.4 อาจเป็นเพราะ เมื่อวิสาหกิจชุมชนเริ่มเป็นรูปเป็นร่างและมีความมั่นคง ทำให้คนในชุมชนเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นเพราะมีผลตอบแทนที่ดีต่อสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา เรื่องความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใน จังหวัดพังงา (ขจรวิทย์ วัฒนวรรณ, 2548) พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ ส่วนใหญ่สมรสแล้ว

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 53 อาจเป็นเพราะสมาชิกมีอาชีพการทำเกษตรกรรมมาจาก พ่อแม่ที่มาตั้งถิ่นฐานไว้ ซึ่งมียรายได้เดือน 5,500 – 9,500 บาท ร้อยละ 34.3 เป็นเพราะสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีพื้นที่ทำการเกษตรไม่มาก และสภาพอากาศ ที่แปรปรวนมีผลต่อผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นรายได้ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ทางการเกษตร สมาชิกมีรายจ่ายต่อเดือน 3,000 – 5,000 บาท ร้อยละ 33.9 มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 12.16 ไร่ มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1 – 2 คน ร้อยละ 46.6 อาจเป็นเพราะเป็นครอบครัวเดียวยังทำให้จำนวนแรงงานในครัวเรือนลดลงไปตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนแหล่งเงินทุน ใช้ทุนตนเอง ร้อยละ 74.2 เป็นเพราะการร่วมกลุ่มทำให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกิดการใช้จ่ายอย่างประหยัดและรู้จักจัดสรรเงินออมในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนฯ ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแผนดำเนินธุรกิจ ด้านทุนและการเงิน และด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย

3.48) ซึ่งมีรูปแบบหลักการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง สมาชิกมีความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.30)

โดยสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านแผนดำเนินงานธุรกิจ พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.39) ทั้งนี้สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานรูปแบบการเก็บรักษาเงินที่ได้จากการขายสินค้าในแต่ละวันโดยการนำไปฝากกับธนาคารทุกวัน ซึ่งแสดงถึงการป้องกันรักษาเงินไว้อย่างเป็นระบบและปลอดภัย การใช้ระบบเครื่องอ่านบาร์โค้ดในการคิดคำนวณการซื้อของเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการคิดเงินป้องกันการผิดพลาดและมีมาตรฐานซึ่งป้องกันการผิดพลาดเรื่องเงินได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย 'สมาชิกมีความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการวางแผนการดำเนินงาน ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.02)

2. ด้านทุนและการเงิน พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.47) ทั้งนี้สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน เกี่ยวกับราคาหุ้นจำนวน 1 หุ้น เป็นเงิน 100 บาท มีความเหมาะสมที่สมาชิกสามารถเพิ่มหุ้นได้ง่าย นอกจากนี้มีความพึงพอใจกับปริมาณจำนวนเงินทุนในปัจจุบัน จำนวน 5,376,100 บาท ซึ่งมีเงินทุนมากพอที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนได้

3. ด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์ พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.60) ทั้งนี้ สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินเป็นกองทุนสวัสดิการร้านค้า เพื่อสนับสนุนเป็นค่าชุดนักเรียน นักศึกษา แก่บุตรหลานสมาชิก ปีละ 10,000 บาท ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่สมาชิกให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาของบุตรหลาน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานจัดกิจกรรมตอบแทนชุมชนในวันสำคัญ อาทิ วันสงกรานต์ ซึ่งคนในชุมชนให้ความเคารพและให้เกียรติผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำมานานแล้ว

7. ข้อเสนอแนะ

1. ด้านแผนการดำเนินธุรกิจ พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.39) ซึ่งประเด็นที่ควรมีการปรับปรุง คือ ทางด้านวิธีการดำเนินการเก็บรักษา คุณภาพสินค้า ผัก ผลไม้ อาหารสด ให้มีความสดใหม่อยู่ตลอดเวลาการจำหน่ายสินค้าและรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สินค้าของสมาชิกที่มาจำหน่ายโดยวิสาหกิจศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา เพื่อให้ มีความสวยงามมีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ดึงดูดใจลูกค้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ สมาชิกที่นำผลิตภัณฑ์สินค้ามาจำหน่ายเกิดความเสียหายและมีรายได้ลดลงจึงควรปรับปรุงรูปแบบวิธีการออกแบบและรักษาคุณภาพเพื่อหาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการรักษาคุณภาพและการออกแบบให้สวยงามและทันสมัยรวมถึงการจัดหมวดหมู่สินค้าอุปโภค บริโภค ภายในร้านค้าให้มีความสะดวกสบายในการเลือกซื้อ ติดตั้งป้ายและชนิดสินค้าเพิ่มเติม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่ต้องการซื้อ

2. ด้านทุนและการเงิน พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.47) สมาชิกบางคนยังไม่พึงพอใจกับการไม่ซื้อกำหนดรายละเอียดในการสมัครเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนฯ โดยใครก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ซึ่งการที่คนจะสมัครเป็นสมาชิกนั้นควรที่จะเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนของที่ตั้งวิสาหกิจชุมชน ไม่ใช่คนนอกพื้นที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อหวังผลกำไรจากเงินปันผลหุ้น ซึ่งจะเป็นการ ไม่ช่วยเหลือคนในชุมชนตนเอง และระยะเวลาการสมัครเป็นสมาชิกใหม่จำนวน 30 วัน สมาชิกบางส่วนมองว่าสั้นเกินไป โดยเฉพาะเดือนมกราคมซึ่งหลายครั้งมีการกิจ ที่ต้องรับผิดชอบและผลผลิตทางการเกษตรเริ่มเก็บเกี่ยวอาจไม่มีเวลามาสมัครจึงควรขยายเวลาการรับสมัครสมาชิกเพิ่มออกไปอีก

3. ด้านความมั่นคงและการจัดสรรผลประโยชน์ พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.60) สมาชิกบางส่วนพบว่าการดำเนินกิจกรรมย่อยกลุ่มองค์กรเงินทุนต้นแบบ (สถาบันการเงินชุมชนพุทธวิมุต) เป็นเพราะรูปแบบการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มองค์กรเงินทุนต้นแบบ มีการปล่อยสินเชื่อให้กับสมาชิกในอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป และวงเงินที่ปล่อยสินเชื่อก็น้อย และมีขั้นตอนการปล่อยสินเชื่อรูปแบบการบริหารจัดการที่ยุ่งยากทำให้สมาชิกไม่ค่อยอยากมาขอสินเชื่อ และเรื่องการจัดสรรจ่ายเงินคืนให้กับสมาชิกเมื่อมาซื้อของในร้านค้าวิสาหกิจฯ จำนวน ร้อยละ 1 บาท สมาชิกมองว่าน้อยเกินไป ควรมีการปรับปรุงเพิ่ม จำนวนเงินคืนให้กับสมาชิกเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกเข้ามาซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่ทั้งนี้ก็ต้องมองถึงองค์รวมในการบริหารจัดการด้วย แต่เป้าหมายทุกอย่างก็เพื่อให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนฯ ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความรู้และถ่ายทอดความรู้ทางการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
2. ศึกษาการรับรู้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับสมาชิกเพิ่มมากขึ้น
3. ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พื้นที่อื่นๆ ในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). *ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2557). *การประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ขจรวิทย์ วัฒนวรรณ. (2548). *ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในจังหวัดพังงา*. รายงานการวิจัย.
- วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา. (2558). *เอกสารประกอบการประกวด วิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2558*. กาญจนบุรี.
- สุรินทร์ นิยมางกูร. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และสถิติที่ใช้*. กรุงเทพฯ : บุ๊คส์ ทู ยู.
- อมรรัตน์ สามหาดไทย. (2550). *ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต* (ส่งเสริมการเกษตร). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.